

Landskap: Småland Upptecknat av: Gustaf Håkansson
Härad: Giinnevalds Adress: Torstensmåla
Socken: Åmundsryd Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

Uppteckningen rör Tranan och Warprudagen.
H. G. 14.

Bomiländ
Rinnvalls hd

M 6234:1.

~~Opps Petter Hakansson~~
Tröstsmåla

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

1920
Svar på L. U. F. s frågelista H. C. 14.

Tranan och Wårfredagen.

1. En äldre kvinna, Anna Katrina Karlsson i Tröstsmåla, född i Karsabult Almundsryd 1862, yttrade en Wårfredaftonskväll i skymning en följande ord till sina sönar, som då voro ute på gården och roade sig: "Nu får ni lov å gå in å lägga så hera, få i da å då dånn fäste tranedan, så å ni ate sing då bliå skämt så kamma tranå å ta å!"

2. Okänt. 3. Uttrycket "springa trana" finnes icke, men att låta barnen både pojkar och flickor, springa barfotade, två eller helst tre varvkring stugan t. o. m. om det ligger på marken, är en sed som ofta och länge förekommit på kvällen före Wårfredagen / wårfredafton, både i Almundsryds och Hårlanda socknar. Så berättar Petter Bengtsson i Krampmåla, född i Bjellerbult Almundsryd

Springa
trana.

1893, att han själv i slutet på 1800-talet sprungit
 barfotad runt sina föräldrars stuga på Vårpenaf-
 touskvällarna därför att hans mor sagt att om man
 gjorde det så slapp man att spårka sönder, eller
 att få sprickor under tårna/halsklogarna tåi,
 så man sedan sprang barfotad under sommaren.
 Detta hade hon fått veta av en bondmora, "Lella
 Karing" i Bjellerhult där hon förr tjänat piga.
 — Likaså har Kristina Johansson i Törstensmåla,
 född i Långavjömåla, Härlunda omkr. 1868 be-
 rättat att samma sed och tro varit vanlig
 där i hennes barndom. 4. Okänt. 5. Nej.
 6. Okänt. 7. Okänt. 8. Ett i både Almundsryd
 och Härlunda välbekant väderleksmärke
 lyder så: "När då fryr om vaprenattena, så
 fryr då sing i fötterna!" Ett annat ly-
 der så: "Så långt sämra myrarna/stackmyrorna"

9. Ät uti före Frudan, saa länge faa di bli unge sing.
 9. Alla sådana såväl manliga som kvinnliga handa-
 slöjder, som brukade utföras inomhus under höst- och
 vinterkvällarna borde vara avstutade "te vafruti" så-
 som tillverkning av kvarstar, träskolpor o.d. samt
 kardning och spinning. Likaså borde allt trävirke
 både till vedbränsle och slöjdändamål vara avver-
 kat innan "söven kämar i träiet" d. v. s. före Wårfrudagen.
 10. Att lägga sig i dagsljus på Wårfruaftenen var alltid
 vanligt före både i Ekhemunderyd och Hårilunda socknar.
 Upp-tecknar em. farmor, Matrina Nilsdatter f. 1822 d. 1899,
 sade en gång på 1890-talet: "Ja höade en gång na gamla
 häring sia att på Wårfruaften ska en lägga se i
 dagsljus å ligga te Meckelsmässe, männ Hong männ-
 te näck ingte att en skulle ligga hälle Jänn tien,
 utan bara att en skulle bli kulsträie i skänning-
 na ännu kvällarna"!